

Közel 38 milliós hiány.

A főváros költségvetése.

Az «Alkotmány» tudósítójától.

Budapest, febr. 26.

A nagybőjt kezdetén — talán célzatosan ekkor. — mutatta be a tanács az ideai költségvetés tervezetét 37 millió 791 ezer 456 korona hiánnyal.

A deficit óriási voltáról már hónapok óta elterjedt hírek ime valóra váltak. A demokraták gazdálkodása, a páholybölcsek által iniciált közjóléti intézkedések, a nagy világvárosi álmok hóbortja, a fényűző közigazgatás, a vak pénzdobálás mind benne foglaltatik ebben a közel harminenyole millió korona deficitben.

Számszerint a főváros rendes kiadásai 121,688.551 koronát, rendkívüli kiadásai 11,519.908 koronát, együtt 133,208.459 koronát tesznek ki. Ezzel szemben áll 92,466.698 korona rendes és 2,950.305 korona rendkívüli bevétel, együtt 95,417.003 korona összegben.

Az eredmény 18 millió 288.439 koronával kedvezőtlenebb, mint 1916-ban.

A tanács jelentése apróra felsorolja, minő tételekből alakul a rendes kiadásoknak 1916-hoz képest való emelkedése s a bevételek csökkentése. Ez utóbbiak főképp a háborus viszonyok rovására esnek.

A jelentés mellékesen közli az 1916-ban effektuált legujabb fővárosi kölcsönök feltételeit is, amiket a tanács csak most hoz a közgyűlés tudomására.

A törvényhatóság az újabb beruházási szükségletekre 1916. évi 908. számú határozatával effektíve százhusz millió kötvénykölcsön föl vételére hatalmazta föl a tanácsot.

A helybeli nagy pénzintézetektől ennek alapján nyert a tanács nyolevan millió korona névértékű kölcsönkötvényt 60 évi törlesztésre, 6% kamatra. Ebből a pénzből 30 millió névértéket 93.50%-os árfolyamon, ötven milliót pedig 94%-on vett át. Fölvett ezenkívül 13 millió német birodalmi márka kölcsönt 91% árfolyamon 5³/₄%-ra. Ezt felhasználásig a tanács a Magyar Banknál hagyta — öt százalék kamatra. Valóságos készpénz-eredménye tehát a két kölcsönnek 75.050.000 korona és 11,830.000 márka, tehát a közgyűlés felhatalmazása alapján a tanács még körülbelül annyi kölcsönt vehet föl, amennyi az ideai 38 milliós deficit fedezésére elegendő lesz, ami igen fontos tudnivaló, mert aki a polgármester veséjébe lát, az körülbelül tisztában van azzal, hogy a hiányt újabb kölcsönnel fogják fedezni.

Hogy is lehetne másképp? A pénzügyi bizottság huszas albizottsága hermetice elzárt ajtók mögött már két hónap óta tanácskozik a háztartási egyensúly helyreállításáról. Mind eddig azonban semmi hír sincs róla, hogy a derék alchimisták az aranycsinálás mesteriségét feltalálták volna.

Az adóemelés eszköze ennyi fejtörés után inkább mosolyra kész, mert azt egy ülésen is elintézhették volna. A tanács ugyan rámutat erre s bátorításul közli is a nagy német városok községi adópótlékait. Berlinben 160%, Boroszlóban 164%, Kölnben 175%, Drezdában 146%, Münchenben 144% a községi adópótlék! Minő csekélység ehhez képest Budapest 33%-os adópótléka! Viszont dicsekedve mondja a jelentés, hogy a főváros tiszta vagyona ma 272,184.222 korona, tehát hitelezési alap van elegendő.

Hogy a demokrata-gazdálkodásnak a jelentésben is elismert eredménye nincs, mutatja az, hogy az 1911 óta fölszedegetett 270 millió beruházási kölcsön (ide nem értve az 1916-ban föl vett s föntebb említett kölcsönöket) törlesztési részleteire és kamataira a községi alap az idén is 2 millió 693.611 koronát ráfizet. Tehát nemhogy gyarapította volna ez az óriási beruházási kölcsön a főváros bevételeit, nemhogy javított volna az adózó polgárság terhein, de több mint két és fél millió évi áldozatot kíván a közönségtől. Szomorú része a költségvetésnek az a kimutatás is, amit a székesfőváros jövedelmező vállalatainak és intézményeinek kezelési eredményeiről közöl a tanács.

Midőn a zsidó-szabadkőműves többség 1908-ban a főváros vezetését a kezeibe ragadta, a

ALKOTMÁNY. 58. szám.

közönséget azzal áltatta, hogy az üzemek közsé-
gesítése egyrészt a nagyközönséget olcsóbb vilá-
gításához, olcsóbb élelemhez stb. juttatja, más-
részt a főváros pénztárának is jelentékeny hasz-
not juttat, úgy, hogy még adóleszállításra is
lehet remény: és ime a tanács most kimutatja,
hogy a jobbpárti vigadó, a kőporbánya, a házi-
nyomda, a tüzelőszer-raktár, a világítási házi
szerelőműhely, az anyagszertár, a műszerüzem,
a fürdők, a vízvezeték, a vágóhidak, a gáz- és
villamosművek, állategészségügyi telep, zsi-
bárustelep, hirdetővállalat, kenyérgyár, élelmi-
szerárusítás stb. 1914 óta *kiadási tételeinek emel-
kedésével szemben erősen csökkenő bevételi össze-
geket mutat.* Ezt kumulatív összegezés alapján
mutatja ki a tanács.

A jelentés mindenről beszél, de *a takarékos-
ságról* mond legkevesebbet. A közgyűlésnek
ellenben elodázhatatlan feladata ezzel foglal-
kozni legtöbbit.
